

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETO
KREPŠINIO TRENIRAVIMO MOKSLO
KETINAMOS VYKDYTI STUDIJŲ PROGRAMOS
VERTINIMO IŠVADOS

Grupės vadovas: Prof. Dr. Vilma Čingienė

Grupės nariai: Prof. Rūtenis Paulauskas
Tomas Pačėsas
Gabrielius Jakutis

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Krepšinio treniravimo mokslas
Studijų sritis	Sportas
Studijų kryptis (šaka)	Pasiekimų sportas (R01)
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	Antroji
Studijų forma (trukmė metais)	Nuolatinė (1,5 m.)
Studijų programos apimtis kreditais	90
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Sporto magistras

TURINYS

I. ĮŽANGA	4
II. PROGRAMOS ANALIZĖ	4
2.1. Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai.....	4
2.2. Programos sandara.....	8
2.3. Personalas	11
2.4. Materialieji ištekliai.....	12
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	12
2.6. Programos vadyba	15
III. REKOMENDACIJOS	17
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	8

I. ĮŽANGA

Ketinamą vykdyti universitetinių studijų antrosios pakopos programą *Krepšinio treniravimo mokslas* (toliau – Programa), kurią numato įgyvendinti Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (toliau – LSMU, Universitetas), vertino Studijų kokybės vertinimo centro (toliau – Centras, SKVC) sudaryta ekspertų grupė. Išorinio vertinimo tikslas – atlikti studijų programos kokybės analizę bei pateikti rekomendacijas studijų programai tobulinti. Vertinant Programą buvo remiamasi LSMU pateiktu Programos aprašu ir 2017 m. lapkričio 2 d. vykusio ekspertų vizito į LSMU rezultatais.

Išorinį vertinimą ekspertų grupė pradėjo nuo Programos aprašo ir jo priedų nagrinėjimo. Vertinant Programą vadovautasi Ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodika, patvirtinta SKVC direktoriaus 2011 m. lapkričio 28 d. įsakymu Nr. 1-01-157 (Suvestinė redakcija nuo 2016-09-01) (toliau – Metodika), Bendrųjų studijų vykdymo reikalavimų aprašu, patvirtintu Švietimo ir mokslo ministro 2016 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. V-1168 (toliau – Bendrieji reikalavimai), kitais teisės aktais, išoriniam vertinimui reikalingais dokumentais.

2017 m. lapkričio 2 d. vyko ekspertų grupės vizitas į LSMU Slaugos fakultetą, kur ekspertai susitiko su LSMU administracija, Programos aprašo rengėjais, numatomais Programos dėstytojais, socialiniais partneriais, susipažino su fakulteto materialine baze (auditorijomis, sporto infrastruktūra). Vizito pabaigoje administracijos atstovai ir dėstytojai buvo supažindinti su bendraisiais ekspertų grupės pastebėjimais ir apibendrinimais.

2017 m. gruodžio mėn. 1 d. ekspertų grupė parengė ir SKVC pateikė Programos vertinimo išvadų projektą, kuris buvo išsiųstas 2017 m. gruodžio 7 d. Programos rengėjams susipažinti ir pateikti savo pastabas dėl faktinių klaidų.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Iš Programos aprašo analizės bei vizito į LSMU metu galima buvo suprasti, jog idėja vykdyti antrosios pakopos studijų programą *Krepšinio treniravimo mokslas* yra kilusi iš sėkmingo bendradarbiavimo su Lietuvos krepšinio federacija (LKF). Tačiau Programos poreikio aukštajai mokyklai, regionui, valstybei analizė, susiejant ją su numatomų rengti specialistų karjeros galimybėmis, nėra atlikta. Nei Programos rengėjai, nei potencialūs darbdaviai ar socialiniai partneriai objektyvių duomenų apie tai nepateikė. Taip pat nebuvo pasitelkta ir kitų

institucijų atliktų tyrimų, apklausų rezultatų, duomenų apie kitose šalies aukštosiose mokyklose rengiamus tokius pačius ar panašius specialistus, ar šių specialistų poreikį įrodanti informacija. Programos apraše nurodoma, kad per pastaruosius du metus LKF susilaukė apie 34 Lietuvos savivaldybių sporto skyrių, sporto mokyklų ir gimnazijų vadovų, moterų ir vyrų krepšinio lygų klubų vadovų užklausų dėl krepšinio trenerių įdarbinimo galimybių. Pateiktas skaičius yra apytikslis ir nenustatyta poreikio kilmė: ar darbdavių netenkina esama krepšinio trenerių kvalifikacija, ar yra ribotos ekonominės, socialinės galimybės. Objektivi darbo rinkos, žmoniškųjų išteklių analizė leistų pamatyti šios kvalifikacijos trenerių poreikį Lietuvoje. Taip pat nebuvo pasiremta net Lietuvos sporto statistikos metraščiu ir Švietimo ir mokslo ministerijos baze AIKOS, kur viešai pateikta informaciją apie Lietuvoje rengiamus specialistus. Aukštųjų mokyklų karjeros centrai vykdo absolventų stebėseną ir viešai skelbia duomenis savo tinklapiuose, todėl duomenys yra lengvai prieinami rengiant naujas studijų programas, Šiuo metu vien tik Kauno mieste jau veikia dvi antrosios pakopos sporto studijų krypties (viena iš jų specializuota krepšinio srityje) magistro studijų programos: *Treniravimo sistemos* ir *Krepšinio treniravimas bei valdymas* (Lietuvos sporto universitetas). Vertindama dabartinę Lietuvos demografinę situaciją, pasitelkdama pagrindinius jos rodiklius (sparčiai mažėjantį gyventojų skaičių, absolventų skaičių), Švietimo ir mokslo ministerija dėl mažėjančio studentų skaičiaus skatina aukštąsias mokyklas konsoliduoti resursus ir koncentruotis ne į programų kiekį, bet į jų kokybę. Nuo 2017 m. minimalus II pakopos studijų programoje studijuojančiųjų skaičius privalo būti 8, todėl naujai studijų programai tai gali būti nemažas iššūkis.

Programa siekiama *parengti aukšto lygio sporto magistrą, gebantį taikyti mokslu grįstus krepšinio treniravimo metodus ugdant įvairaus amžiaus ir meistriškumo sveikus ir fiziškai pajėgius krepšininkus*. Programos tikslo formuluotėje yra aiškiai išreikštas siekis parengti aukštesnės kvalifikacijos krepšinio trenerį, kuris gebėtų savo veiklą grįsti pačiu pažangiausiu būdu – moksliniais metodais. Visgi antroji tikslo dalis yra daugiau bendro pobūdžio – gebėjimas ugdyti fiziškai pajėgius ir sveikus krepšininkus yra privalomas reikalavimas kiekvienam sporto pedagogui, nepaisant keliamų treniruotės tikslų ir uždavinių.

Programos apraše pasigendama, kokia tarptautine patirtimi buvo remtasi kuriant Programą: nėra nuorodos į Europos Sąjungos švietimo ir sporto strateginius dokumentus, tarptautines nuostatas, kurios patvirtina jos aktualumą. Rengiant Programą, nėra vadovautasi Europos Sąjungos strateginiais Bolonijos proceso dokumentais ir direktyvomis (1999-2017), Europos sporto treniravimo sąranga (*European sport coaching framework*) kitais dokumentais,

orientuojančiais į studijų kokybę ir nuolatinį mokymąsi, bendrakultūrinių ir profesinių kompetencijų ugdymą, reikalingų sparčiai besikeičiančiame gyvenime ir žmogaus ugdyme.

LSMU Slaugos fakultete įgyvendinamose keturiuose bakalauro (pirmosios pakopos) studijų programose, bei keturiuose magistrantūros (antrosios pakopos) studijų programose nėra rengiami sporto krypties specialistai. Todėl Programos sąsajas su Universiteto strategija ir Slaugos fakulteto misija – *rengti ir tobulinti aukštos kvalifikacijos slaugos, akušerijos, kineziterapijos, ergoterapijos specialistus*, sudėtinga išvelgti. Vis dėlto žinant LSMU programų populiarumą ir patrauklumą, finansinį universiteto stabilumą, siekis rengti sporto magistrus, plėtojančius sveikatinimo, traumų prevencijos idėjas, yra pagirtinas. Programos rengėjai, vizito metu šių kompetencijų įgijimą, pažymėjo kaip šios programos išskirtinumą.

Numatomi Programos studijų rezultatai yra išdėstyti nuosekliai, tačiau ne visi yra aiškūs: tarkim „*gebės taikyti moderniąsias krepšinio treniravimo metodikas, orientuotas į nacionalinius krepšinio ypatumus*“. Lieka neaišku, ar jis mokės pats kurti ir taikyti moderniąsias krepšinio technologijas (kaip jis tai darys?), ar tik mokės taikyti jau sukurtas. Taip pat šis siekinys yra sunkiai strategiškai įgyvendinimas, nes nepaaiškinta, kas yra „nacionaliniai krepšinio ypatumai“. Vizito į LSMU metu, nei Programos rengimo grupė, nei numatyti dėstytojai negalėjo šios sąvokos nei paaiškinti, nei pagrįsti.

Programos apraše nėra aišku, kaip gebėjimas vykdyti tyrimus atsispindi Programos studijų rezultatuose. Nei vienas iš numatomų studijų rezultatų nesisieja su *moksliniu tyrimu*, konkrečioms krepšinio treniruotės uždaviniams (techninių, taktinių, fizinių ir kt.) spręsti, nei su gebėjimu šiuos uždavinius *moksliškai interpretuoti*. Kai kurie studijų rezultatai yra bendri, o kai kurie iš jų yra objektyviai nepamatuojami: „*gebės atsakingai, (...) reikšti mintis...*“, „*atsakingai elgtis konfliktiškose situacijose*“. Analizuojant studijų dalykų aprašus ekspertai pasigedo aiškių vertinimo kriterijų. Vertinimo kriterijai yra pateikti abstrakčiai ir neapibrėžtai, pvz „užduoties įvertinimas – 10 balų skalėje“ arba „pagal studijų metu pristatytus vertinimo kriterijus“. Nenurodoma, nei už ką skiriami įvertinimai, nei Studijų dalyko rezultatai, nei lygmuo (būtinai minimalus, vidutinis ar aukštas), kurį turi atitikti konkrečios studijuojančio žinios ar gebėjimai. Pateiktų specialiųjų gebėjimų (Programos numatomų studijų rezultatų) tik mažesnioji dalis yra susijusi su krepšinio treniravimu, tačiau ir šie yra abstraktūs arba globalūs: „*...gebės spręsti krepšinio srities problemas, (...) gerbs savo specialybę*.“ Kai kurie Programos tikslai: „*gebės organizuoti ir planuoti treniruočių bei varžybų procesą*“, „*gebės taikyti moderniąsias krepšinio treniravimo metodikas*“, „*gebės tinkamai organizuoti treniravimo procesą...*“, yra iš esmės vieno gebėjimo – *savarankiškai vykdyti krepšinio treniruotę* interpretavimas.

Programos numatomų studijų ir dalykų rezultatuose neatspindėtas darbo su skirtingo amžiaus grupėmis išmanymas, neaktualizuotos žmogaus fizinės ir psichinės raidos tarpsnių bei ugdymo sąsajos. Nors ir bendrieji dalykai paliečia amžiaus tarpsnių aspektus, tačiau nei krepšinio srities dalykai, nei pačios programos rezultatai nesisieja su gebėjimais dirbti su skirtingo amžiaus sportininkais. Todėl galima manyti, kad Programos akademiniai tikslai ir rezultatai nepakankamai atliepia profesinius, visuomenės ir darbo rinkos poreikius.

Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai neatitinka formalių studijų rūšies (universitetinės) ir pakopos (antroji pakopa) reikalavimų, tuo pačiu ir kvalifikacinis lygmuo yra nepasiektas. Atlikus Programos tikslų ir numatomų studijų rezultatų analizę pastebėta, kad žinios bei dauguma mokomų treniravimo, sveikatos stiprinimo, traumų prevencijos, pirmos pagalbos suteikimo ir kt. gebėjimų yra orientuotos į labai konkretų profesinį (praktinį) pritaikymą. Kai tuo tarpu magistro kvalifikacinis lygmuo, vadovaujantis Lietuvos kvalifikacijos lygių sąranga, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. rugpjūčio 24 d. nutarimo Nr. 986 redakcija) siejamas su ekspertiniu naujausių žinių vertinimu ir pritaikymu, naujų faktų atradimu atliekant taikomuosius profesinius tyrimus, kūrybišku teorinių žinių ir mokslinių tyrimų rezultatų taikymu. Programos siekiniuose pasigendama: gebėjimo atlikti varžybų veiklos tyrimą, gebėjimo atlikti ugdymo veiklos tyrimą, gebėjimo priimti inovatyvius sprendimus, kurti treniravimo programas, kurios yra pagrįstos pačių trenerių bei kitų ekspertų tyrimų rezultatais, įvertinti alternatyvius sprendimo variantus ir galimus socialinius ir etinius veiklos padarinius.

Dėl Programos pavadinimo, studijų rezultatų, suteikiamos kvalifikacijos ir turinio darnos kyla tam tikras neaiškumas. Nėra aišku, į ką orientuota ši programa: Programos pavadinimas teigia, jog Programa orientuota į mokslinį pažinimą (*Krepšinio treniravimo mokslas*), tačiau numatomi tikslai ir studijų rezultatai daugiausiai yra orientuoti į mokymą.

Pagrindinės srities silpnybės:

- Programos poreikio analizė nėra atlikta.
- Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai neatitinka formalių studijų rūšies (universitetinės) ir pakopos (antroji pakopa) reikalavimų, juose pasigendama studijų rezultatų susijusių su gebėjimais atlikti taikomuosius profesinius tyrimus, konkretiems krepšinio treniruotės uždaviniams (techniniams, taktiniams, fiziniams ir kt.) spręsti, nei su gebėjimu šiuos uždavinius moksliai interpretuoti.
- Programos rezultatai orientuoti į praktinius gebėjimus - vykdyti krepšinio treniruotę ir tai tik iš dalies atitinka magistro kvalifikacijai keliamus reikalavimus.
- Programos turinys yra siauresnis nei Programos pavadinimas.

- Programos apraše pasigendama tarptautinės dimensijos, t.y. kokių šalių patirtimi buvo remtasi kuriant Programą, kaip Programa dera su Europos sporto treniravimo sąranga (*European sport coaching framework*), Europos Sąjungos direktyvomis, Europos Sąjungos plėtros strateginiais dokumentais, tarptautinėmis nuostatomis.

Pagrindinės srities stiprybės:

- Programos tikslų ir studijų rezultatų susiejimas su sveikatinimo, traumų prevencijos idėjomis suteikia šiai programai išskirtinumo.
- Aktyvus socialinio partnerio Lietuvos krepšinio federacijos įsitraukimas į Programos kūrimą rodo šiuolaikišką požiūrį į specialistų rengimą.

2.2. Programos sandara

Ketinosios vykdyti programos apimtis 90 kreditų. Programa dalykinio tipo, studijų krypties dalykai ir praktika sudaro 60 kreditų, magistro darbo rengimas – 30 kreditų. Tai atitinka teisės aktų numatytus reikalavimus. Programos apraše sporto bakalaurai nėra įvardinti, kaip galintys stoti į šią programą, tačiau susitikimo metu administracijos atstovai pripažino, jog tai klaida ir reikalui esant ieškotų galimybės kaip tą koreguoti universiteto senate. Vis dėlto žinant, kad Programoje galės studijuoti ir nebaigę sporto ar edukologijos krypties bakalaurai (pvz.: didelio meistriškumo sportininkai), pasigendama gilinamųjų sporto krypties dalykų. Todėl 90 kreditų apimties programa, ne sporto bakalaurams, gali būti nepakankama, norint pasiekti numatytus Programos studijų rezultatus. Taip pat labai neaiškus metodologijos dalykų (*Sporto mokslo tyrimų metodologija*; „*Biostatistika*“) prijungimas prie *Baigiamojo darbo rengimo* (4.2 lent. *Studijų planas*). Nei vizito metu, nei analizuojant Programą nepavyko išsiaiškinti, ar nurodyti dalykai bus studijuojami, ar bus rengiamas baigiamasis darbas. Tačiau teisės aktai reikalauja, kad magistro baigiamojo darbo rengimui būtų skiriama 30 kreditų. Programos rengėjams būtų tikslinga Programos turinyje pateikti atskirus dalykus „*Sporto mokslo tyrimų metodologija*“ ir „*Biostatistika*“, kadangi šiems dalykams yra numatyti atskiri atsiskaitymai ir taip sumažina magistro baigiamojo darbo rengimui būtinus 30 kreditų.

Turinio požiūriu dauguma numatomų dėstyti dalykų nėra nei kokybiškai aukštesnio probleminio ar inovacinio mokslinio lygmens, nei atitinkamo pažinimo lauko bakalauro studijų dalykai. Krepšinio srities dalykų pavadinimai yra akademinės sistemos dalis, jie turi būti konkretūs ir tikslūs, galėtų būti suprantamai išversti į anglų kalbą. Ypač komplikuoti pasirodė šių dalykų pavadinimai: „*Komandos vyriausiojo trenerio ir asistentų veikla, reikalingi asmenybės*

bruožai, kompetencijos”; „*Krepšinio komandos puolimo ir gynybos technika ir taktika, jų vystymosi tendencijos*”; „*Treniruočių ir varžybų proceso organizavimas, valdymas ir kontrolė šiuolaikiniame krepšinyje I ir II*. Peržvelgus dalykų turinį matoma, kad dauguma Programos krepšinio dalykų yra dėstomi sporto krypties bakalauro studijose, todėl siekiant aukštesnio lygmens, reikalingos kompetencijos, kurios padėtų parengti krepšinio trenerį – tyrėją, gebantį analizuoti besikeičiančią aplinką ir joje dirbti.

Dalykų turinys yra pateiktas Programos aprašo 1 priede. Tačiau kai kurie dalykai net nėra įtraukti į studijų programos tikslų, studijų pakopos studijų rezultatų, numatomų programos studijų rezultatų ir studijų dalykų lentelę (1 lentelė). Pvz. dalykas *Baigiamojo darbo gynimas* (2 kred.). Gal tai tik techninė klaida, tačiau jeigu šiam dalykui yra numatomas rezultatas, tai studentas dalyko apraše turi matyti ir baigiamojo darbo vertinimo kriterijus. Kitų dalykų aprašuose taip pat nėra vertinimo kriterijų.

Dalyko „*Treniruočių ir varžybų proceso organizavimas, valdymas ir kontrolė šiuolaikiniame krepšinyje I*“ anotacijoje yra numatyta fizinio krūvio dozavimo principai, tačiau turinyje šio studijų rezultato nėra. Dalis dalyko apimties skirta anglų kalbos mokymui, kurio apimtis sudaro iki 50 proc. paskaitų, pratybų ir savarankiško mokymo laiko. Kyla klausimas, kaip tai siejasi su dalyko turiniu. Jeigu anglų kalbai yra skiriamas toks dėmesys, tai reikalingas ir žinių įvertinimas, tačiau to nėra. Studijų dalykų: „*Treniruočių ir varžybų proceso organizavimas, valdymas ir kontrolė šiuolaikiniame krepšinyje I*“; „*Treniruočių ir varžybų proceso organizavimas, valdymas ir kontrolė šiuolaikiniame krepšinyje II*“ yra identiškos anotacijos ir dalykų tikslai, numatomi programos ir studijų dalykų rezultatai, taip pat vertinimo tvarka yra tokia pati. Skiriasi tik dėstomų dalykų turinys. Tikslinga du dalykus sujungti, nes numatomi studijų rezultatai yra vienodi. Akivaizdu, kad vieno iš šių dalykų mokymas yra orientuotas ne į rezultatą, bet į procesą. Daugumos krepšinio srities dalykų turinys yra taikomojo pobūdžio, neskatina kritinio mąstymo, nesuteikia pranašumo ir galimybės iškeltas problemas spręsti inovatyviais ugdymo ir analizės metodais.

Dalyko „*Praktika*“ 50 proc. vertinimas yra numatytas egzaminu. Dalyko apraše ir vizito metu nepaaiškėjo, kokio pobūdžio tai bus egzaminas, kas atliks vertinimą, ir pagal kokius kriterijus tai bus daroma.

Nors Programos apimtį siekiama sutalpinti į minimalius apimtį reikalavimus, tačiau sunku įsivaizduoti, kaip būsimas sporto magistras įgys reikiamas kompetencijas be sporto edukologijos ir ugdymo tyrimų metodologijos kurso, sporto fiziologijos tyrimų metodologijos žinių (kuo jis remsis kalbėdamas apie krūvio planavimą, apimtį ir intensyvumą krepšinininkų rengimo cikluose, jei nežinos apie fizinio krūvio poveikį organizmui?). Taip pat aktualus būtų ir sporto psichologijos tyrimų metodologijos kursas (tai sritis, kuri turi specifinę tyrimų metodiką), mokslo tiriamoji praktika, galėtų būti žingsnis įgytas žinias pritaikyti renkant empirinius faktus.

Programoje pasigendama naujesnių vertinimo metodų: naujausių mokslinių publikacijų apžvalgos (recenzijos) įvertinimo, inovatyvių koncepcijų pristatymo vertinimo, vertinamosios analizės ir kt. Programos turinyje pasigendama šiuolaikiškų, sporto magistrui aktualių sporto mokslo dalykų įtraukimo į studijų programą: Judesių valdymas (angl. Motor control), Žaidimo veiklos sisteminė analizė (angl. Performance analysis). Tikslinga pažymėti, kad antrosios pakopos studentų mokymui, nėra pasiūlyta naujausios mokslinės literatūros. Tiek metodiniai, tiek mokslinės literatūros išteklių lietuvių ir anglų kalba yra labai riboti. Kadangi krepšinio dalykų aprašuose nėra pateiktos nei vienos mokslinės publikacijos, nei vieno pripažintoje mokslo leidykloje išleisto vadovėlio, abejonių kelia, ar tikrai šia studijų programa siekiama parengti aukšto lygio sporto magistrą, gebantį taikyti mokslu grįstus krepšinio treniravimo metodus.

Pagrindinės srities silpnybės

- Programos sandaroje tyrimų metodologijos dalykai yra „sujungti“ su baigiamojo darbo rengimu. Tai iš esmės yra nesuderinama su teisės aktais - magistro baigiamojo darbo rengimui privaloma yra skirti 30 kreditų.
- Dauguma numatomų dėstyti sporto krypties dalykų savo turiniu nėra kokybiškai aukštesnio probleminio ar inovacinio mokslinio lygmens nei atitinkamo pažinimo lauko bakalauro studijų pakopos dalykai.
- Programoje dėstomų dalykų turinys yra siauras, dalykuose kartojasi panašūs studijų rezultatai, pasigendama gilinamųjų sporto krypties dalykų, kurie padėtų įgyti reikiamų žinių ne sporto ir ugdymo srities studijas baigusiams ir studijuoti ketinantiems būsimiems studentams, dalykų aprašuose nėra pateikta vertinimo kriterijų.
- Krepšinio dalykų aprašuose nėra pateikta naujausios mokslu ir metodinėmis inovacijomis grįstos literatūros.

Pagrindinės srities stiprybės

- Studijų programoje vyrauja krepšinio sporto šakos dalykai.

- Programos dalykai yra integruoti į krepšinio treniruotės dalykų turinį: psichologija krepšinyje, traumų prevencija krepšinyje ir kt.
- Dalykų aprašai yra išsamūs, pakankamai atspindi studijų turinį.

2.3. *Personalas*

Numatoma, kad Programoje dėstys 16 dėstytojų: 11 mokslų daktarų, 7 docentai, 2 profesoriai. Iš jų: 1 psichologas, 5 gydytojai, 5 treneriai, iš jų 4 krepšinio treneriai, 2 kineziterapeutai, 1 sporto mokslininkas ir 1 verslo ir administravimo specialistas. Tačiau Bendrųjų reikalavimų 29 punktą nustato, kad „*Ne mažiau kaip 80 procentų magistrantūros dėstytojų turi turėti mokslo (meno) laipsnį (būti pripažinti menininkai). Kiti gali būti praktikai, per pastaruosius 7 metus įgiję ne trumpesnę kaip 3 metų dėstomus taikomuosius dalykus atitinkančią profesinės veiklos patirtį. Ne mažiau kaip 20 procentų krypties dalykų apimties turi dėstyti profesoriaus pareigas einantys dėstytojai*“. 11 mokslų daktarų iš 16 dėstytojų sudaro 68,75 proc. 2 profesoriai iš 16 dėstytojų sudaro 12,5 proc. Pateiktas 1 verslo ir administravimo specialistas atstovauja ne verslo, o vadybos mokslinės veiklos kryptį.

Dėstytojų akademinė kvalifikacija yra tinkama vertinant profesinės veiklos patirtį kaip pagrindą numatomiems studijų rezultatams pasiekti. Vienuolika dėstytojų turi virš dešimties metų pedagoginio stažo. Tačiau net pusė dėstytojų (8 iš 16) atstovauja sveikatos mokslų kryptį, nors Programa orientuota į treniravimo mokslą. Trys numatomi dėstytojai yra doktorantai. Jaunųjų specialistų ugdymo prasme tai vertintina teigiamai, tačiau magistrantūros studijų programoje turėtų dėstyti tinkamą kvalifikaciją turintys asmenys.

Programos apraše vienas dėstytojas pateiktas kaip turintis docento vardą, tačiau tai neatitinka gyvenimo aprašyme pateiktos informacijos.

Trys Programos dėstytojai - du mokslų daktarai ir vienas doktorantas ketina dėstyti keturis dalykus, kurių bendra kreditų suma yra 35 kreditai arba daugiau nei 30 proc. visos Programos apimties. Tai pakankamai didelis akademinis įsipareigojimas.

Programos studijų plane numatyta, kad tik du dalykus dėstys vienas dėstytojas, o kitus – du/keturi dėstytojai. Pasidalinta atsakomybė vertintina pozityviai. Galima teigti, kad dėstytojų skaičius yra pakankamas numatomiems studijų rezultatams pasiekti.

Numatomo Programos personalo vykdomi moksliniai tyrimai yra tiesiogiai susiję su Programa. Dauguma sveikatos mokslų dalykų dėstytojų demonstruoja pakankamą mokslinę

kvalifikaciją tiek mokslinių publikacijų skaičiumi, tiek jų reikšmingumu, tačiau krepšinio treniravimo mokslo numatyti dėstytojai stokoja mokslinių darbų publikuotų pripažintuose tarptautiniuose žurnaluose ar leidyklose per pastaruosius penkerius metus.

Pagrindinės srities silpnybės

- Numatytų programoje dėstyti dėstytojų skaičius pagal kvalifikaciją neatitinka Bendrųjų reikalavimų.
- Krepšinio treniravimo mokslo dėstytojų mokslinė kompetencija yra ribota.

Pagrindinės srities stiprybės

- Programos vykdymui numatoma pasitelkti įvairių mokslo krypčių atstovus, teoretikus ir praktikus, patyrusius ir jaunuosius specialistus.
- Sveikatos mokslų dėstytojai demonstruoja tinkamą akademinę ir mokslinę kvalifikaciją.

2.4. Materialieji ištekliai

Remiantis Programos apraše pateikta informacija bei kaip įsitikinta vizito į aukštąją mokyklą metu, akivaizdu, kad LSMU turi gerai įrengtas auditorijas, pritaikytas numatytiems Programos studentų srautams. Auditorijų ir vietų skaičius Programai realizuoti yra pakankamas. Visos LSMU priklausančios auditorijos ir klasės yra aprūpintos kompiuteriais ir projektoriais, ši įranga yra nauja ir leis demonstruoti vaizdinę ir garsinę medžiagą bei bus tinkama perteikti studijų programos dėstomų dalykų turiniui. Programai realizuoti pasitelkiami ir specializuotų kabinetų resursai. LSMU bibliotekoje sukaupta reikalinga literatūra studijų programos dalykų medžiagos įsisavinimui. Išskirtinai gausi medicininė literatūra turėtų padėti suprasti Sporto medicinos ir Sporto traumų prevencijos dalykų turinį. Tačiau specializuotos, krepšinio treniravimo mokslui skirtos literatūros trūkumas yra akivaizdus. Šiuo metu turimi materialūs resursai minimaliai tenkina užsibrėžtus programos tikslus. LSMU biblioteka prenumeruoja pakankamai tarptautinių duomenų bazių. LSMU taip pat veikia grupinio darbo sistema FirstClass, kuri automatiškai sujungia tos pačios grupės, kurso ar srauto studentus į vieną didelę grupę, kurioje galima dalintis jai aktualia informacija. Dėstytojai į FirstClass sistemą talpina savo paskaitų medžiagą, kas yra aktualu magistrantūros studijų studentams, kurie paprastai daug laiko praleidžia studijuodami savarankiškai.

Nepaisant aukščiau paminėtų faktų, įranga, skirta atlikti mokslinius tyrimus ir ruošti Magistro studijų baigiamuosius darbus, šiuo metu yra nepakankama, nes trūksta: ergospirometro, ciklinio ergometro, skirtingų tipų dinamometrų, laboratorinės (pH-metro, spektrofotometro, laboratorinės vonelės, kt.) ir kitos įrangos. Ekspertų grupei buvo pateiktas perspektyvinis materialiosios bazės gerinimo planas, tačiau detalių planų su tikslu įsigyti planuojamos įrangos sąrašu ir tam skirtu biudžetu, nurodyta nebuvo.

Praktikos bazė, sprendžiant iš Programos aprašo, yra plati ir tinkama. Programos praktikos vietomis sutiko tapti vieni didžiausių Lietuvos moterų krepšinio lygos ir Lietuvos krepšinio lygos klubai, taip pat Nacionalinės krepšinio lygos ir Moksleivių krepšinio lygos klubai, kas turėtų garantuoti kokybišką ir įvairaus profilio Programos praktikos dalį. Vis dėlto, šios informacijos pagrįsti vizito metu nebuvo įmanoma, nes susitikimuose su ekspertais dalyvavo tik du socialiniai-praktikų partneriai: Lietuvos krepšinio federacijos ir Moksleivių krepšinio lygos atstovai. Tikslingas būtų Lietuvos krepšinio trenerių asociacijos įtraukimas į Programos rengimą ir vystymą.

Pagrindinės srities silpnybės:

- Programos tikslams ir studijų rezultatams pasiekti trūksta tikslinės krepšinio treniravimo mokslo literatūros ir metodinės medžiagos gimtąja ir užsienio kalbomis.
- Programos Magistro baigiamojo darbo atlikimui ir rašymui yra nepakankami mokslinių tyrimų įrangos ištekliai.

Pagrindinės srities stiprybės:

- Programos materialioji bazė (kabinetai, auditorijos, skaitmeninė įranga) yra puikiai išplėtoti ir įrengti.
- Programa pasižymi plačia ir įvairiapuse praktikų baze.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Studentų priėmimo į Programą reikalavimai iš esmės atitinka 2011 m. gegužės 26 d. Švietimo ir mokslo ministro įsakyme Dėl motyvacijos įvertinimo turinio ir vykdymo tvarkos aprašo Nr. V-917 ir LSMU numatytus reikalavimus. Stojimo į LSMU tvarką reglamentuoja šio universiteto Priėmimo taisyklės, tvirtinamos rektoriaus įsakymu. Priėmimo taisyklės skelbiamos LSMU interneto svetainėje (www.lsmuni.lt), įvairiuose leidiniuose bei dienraščiuose. Studentų

pasiekimų vertinimą reglamentuoja LSMU Studijų nuostatai, juose pateikiami aiškūs vertinimo kriterijai ir procedūros. Papildomi balai teikiami pagal 2015 m. rugpjūčio 17 d. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro įsakymą Dėl geriausiai vidurinio ugdymo programą baigusiujų eilės sudarymo 2017 metais tvarkos aprašo patvirtinimo Nr. V-900, suvestinė redakcija 2017 birželio 6d.

Formuojant stojamąjį konkursinį balą, atsižvelgiama į bakalauro arba vientisųjų studijų pažymių vidurkį, motyvacinį pokalbį ir mokslinę veiklą. Motyvacinis pokalbis yra vertinamas kaip stojimo į aukštąją mokyklą proceso gerosios praktikos dalis. Stojant į Programą, motyvacinis pokalbis bus vykdomas pagal daug metų veikiančią motyvacinio pokalbio stojant į rezidentūros studijas LSMU modelį. Sukaupta patirtis turėtų užtikrinti sklandų stojimo procesą. Stojimo metu vertinama mokslinė veikla (konferencijos, straipsniai, tiriamieji mokslo darbai) krepšinio srityje. Kandidatas turi būti studijavęs sporto edukologijos bakalauro studijų programoje arba būti didelio meistriškumo sportininkas. Pastarasis kriterijus leidžia manyti, kad kandidatas galėtų būti pasirengęs studijuoti magistro studijų programoje, tačiau neužtikrina kandidato kompetencijų parengti ir apginti mokslo tiriamąjį darbą.

Programos apraše nėra aiškiai išdėstyti numatomi taikyti studijų metodai. Jų tinkamai paaiškinti negebėjo ir dėstytojai ekspertų grupės vizito metu. Numatomi taikyti studijų metodai (paskaitos, seminarai, tarpiniai atsiskaitymai) yra paviršutiniški – t.y. nėra šiuolaikiški ir kompleksiškesni nei pirmos studijų pakopos studijų metodai. Ekspertams nebuvo pateikta pavyzdžių apie numatomus taikyti grupinio darbo, argumentuoto dialogo, kritinio mąstymo skatinimo ir kt. metodus, todėl esami metodai minimaliai tenkina studijų proceso reikalavimus.

Nėra aišku, kodėl Programa buvo pasirinkta vystyti pagal 90 kreditų modelį. Šiam kreditų skaičiui numatomų studijų rezultatų apimtis yra per plati, todėl Programos apimtis nepakankama pasiekti numatytus studijų rezultatus. Studentai ne tik turėtų išmokti medicinos traumų pagrindų, krepšinio treniravimo taktikų ir strategijų bei mokslinio tyrimo analizės ir atlikimo, bet ir papildomų šalutinių įgūdžių: konsultavimo mitybos klausimais, plataus psichologinio konsultavimo pagrindų.

Studentų pasiekimų vertinimo sistema vieša ir prieinama, tačiau dalykų aprašuose vertinimo kriterijai nėra apibrėžti, todėl stojantiesiems neįmanoma žinoti, kaip jie bus vertinami savo studijų metu.

Pagrindinės srities silpnybės

- Programos numatomi taikyti studijų metodai yra paviršutiniški ir negarantuoja sėkmingų Programos tikslų pasiekimo.
- Programos studijų rezultatų apimtis yra per plati antrosios pakopos 90 kreditų modeliui.

Pagrindinės srities stiprybės

- Stojimo į Programą tvarka yra aiški ir užtikrins sklandų priėmimo procesą.

2.6. Programos vadyba

Teikiamos studijų programos kokybė LSMU bus užtikrinama vadovaujantis Universitete patvirtintais kokybės vadybos sistemą reglamentuojančiais dokumentais, įteisintomis nuostatomis, socialinės atsakomybės ir partnerystės principais. Kaip teigiama Programos apraše, universiteto kokybės sistema kuriama ir tobulinama atsižvelgiant į Europos aukštojo mokslo kokybės užtikrinimo nuostatas ir gaires. Programos vadyba būtų užtikrinama ir vykdoma keturiuose lygmenyse: Nacionaliniame lygmenyje, vadovaujantis Lietuvos ir ES teisės aktais švietimo ir mokslo srityje; Universiteto lygmenyje, pagal LSMU Senato ir Rektoriaus priimamus sprendimus; Fakulteto lygmenyje Programos vadyboje dalyvaus Slaugos Fakulteto administracija, Slaugos Fakulteto Taryba bei Slaugos Fakulteto Tarybos Mokslo ir studijų komisija; Padalinių lygmenyje už studijų programos organizavimą atsakingi padaliniai teikia siūlymus ir pastabas dėl studijų plano bei tvarkaraščio bei turi atstovus studijų programos komitete. Svarbu pažymėti LSMU dėstytojų edukacinei kompetencijai užtikrinti veikiančią *Dėstytojų edukacinės kompetencijos skyrių* (DEKS), kuris vykdo nepertraukiamas dėstytojų tobulinimosi programas taip siekiant tobulinti jų edukacinę kompetenciją.

Galima teigti, kad nuosekliai išdėstyta universiteto padalinių ir tarnybų atsakomybė už Programos įgyvendinimą, atitinkanti LSMU vidinės studijų kokybės užtikrinimo strategiją ir priežiūrą, kurią vykdys Studijų kokybės užtikrinimo ir stebėsenos komisija pagal pateiktas septynias priemones: 1) Studijų programos vidiniu vertinimu universitete; 2) Programos vykdyme dalyvaujančių padalinių bendradarbiavimu; 3) Studijų kokybės analize padaliniuose; 4) Studijų Programos Komiteto veikla; 5) Studentų ir dėstytojų bendradarbiavimu; 6) Dėstytojų kvalifikacijos kėlimu ir vertinimu; 7) Informacijos apie studijas kaupimu ir sklaida. Kokybės gerinimo veiksmingumo užtikrinimas yra Studijų programos komiteto prerogatyva su aiškiai apibrėžtomis funkcijomis.

Būtina konstatuoti, kad studijų dalykų aprašuose nėra pateikti vertinimo kriterijai, kas nesudaro galimybės dėstytojui užtikrinti objektyvumo, o studentui koncentruotis į vertinamuosius aspektus.

Kaip jau buvo minėta, Programa yra inicijuota ir palaikoma Lietuvos krepšinio federacijos (LKF). Nors Programos apraše nėra paminėta, tačiau ekspertų grupės vizito metu buvo sužinota, kad LSMU ir LKF bendradarbiauja daugiau bei 10 metų. LKF yra solidus socialinis partneris, jungiantis sporto, verslo ir valdžios interesus. LKF kaip tinklinis darinys yra suinteresuotas Programos sėkme, todėl kitų dalininkų į(si)traukimas kaip svarbus sėkmingos veiklos vystymo aspektas bus užtikrintas. LKF aktyviai dalyvavo Programos rengimo etape, todėl, be abejonės, bus stiprus partneris Programos vykdymo vertinimo ir tobulinimo procesuose. Moksleivių krepšinio lyga kaip vienas iš vykdomųjų LKF komiteto narių yra taip pat įtrauktas į programos socialinius partnerius. Taip pat įtraukiant ir Lietuvos krepšinio trenerių asociaciją (LKTrA) į programos rengėjų gretas, programa galėtų įgyti daugiau potencialo dėl LKTrA vykdomos krepšinio trenerių licencijavimo tvarkos ir specifikos išmanymo.

Pagrindinės srities silpnybės

- Nors Programos apraše nuosekliai pateikiama informacija apie kokybės užtikrinimą, tačiau Programos rengėjai dalykų aprašuose nepateikė vertinimo kriterijų, kurie tiesiogiai atliepia Programos kokybės užtikrinimą.
- Į Programos sudarymą nėra įtrauktas pagrindinis šios srities partneris – Lietuvos krepšinio trenerių asociacija, kurių nuostatuose, patvirtintuose beje LKF konferencijos, yra įrašyta krepšinio trenerių licencijavimo tvarka.

Pagrindinės srities stiprybės

- Aiškiai pateikti keturi Programos vadybos lygmenys, siekiant nuoseklios studijų planavimo, organizavimo, priežiūros ir tobulinimo procesų raidos.
- Vidinio studijų kokybės užtikrinimą laiduos Studijų kokybės užtikrinimo ir stebėsenos komisija pagal numatytas priemones.
- LSMU veikiantis skyrius rūpinasi dėstytojų edukacine kompetencija.
- LKF yra solidus socialinis partneris ir kaip tinklinis darinys užtikrins ketinamos vykdyti programos kokybiškos eigos, vertinimo ir tobulinimo procesus.

III. REKOMENDACIJOS

- Atlikti ketinamos vykdyti studijų programos *Krepšinio treniravimo mokslas* poreikio analizę LSMU regioniniu, nacionaliniu ar tarptautiniu lygmeniu.
- Susieti ketinamos vykdyti studijų programos tikslus ir numatomus rezultatus su aukštosios mokyklos misija, veiklos tikslais ir (ar) strategija.
- Pagrįsti kokių šalių patirtimi buvo remtasi kuriant Programą, pateikti kokomis tarptautinėmis nuostatomis, Europos Sąjungos direktyvomis, Europos Sąjungos plėtros strateginiais dokumentais, buvo formuluojami programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai.
- Suderinti ketinamos vykdyti programos rezultatus su magistro kvalifikacijai (VII Nacionalinės kvalifikacijų sandaros) keliamais reikalavimais.
- Numatomus studijų Programos rezultatus susieti su Programos pavadinimu *Krepšinio treniravimo mokslas*, įtraukiant siekinių, kurie atitiktų mokslinių tyrimų taikymo galimybes krepšinio sporto šakoje.
- Magistro baigiamojo darbo rengimui skirti 30 privalomų kreditų, nejungiant jo su kitais studijų dalykais.
- Numatomų dėstyti sporto krypties dalykų turinys turi būti peržiūrėtas, atliekant kokybinius pakeitimus, kurie vestų prie aukštesnio mokslinio ir inovacinio lygmens.
- Praplėsti Programoje dėstomų dalykų turinį, nekartoti skirtinguose studijų dalykuose tų pačių numatomų studijų rezultatų, įtraukti gilinamųjų sporto krypties dalykų, kurie padėtų įgyti reikiamų žinių ne sporto ir ugdymo srities studijas baigusiams ir Programoje studijuoti ketinantiems būsimiems studentams.
- Dalykų aprašuose pateikti vertinimo kriterijus, taip pat suformuluoti dalyko “Praktika” egzamino vertinimo metodus ir kriterijus.
- Krepšinio dalykų aprašuose pateikti naujausios mokslinės ir metodinės (magistro studijų programos lygį atitinkančios) literatūros.
- Koreguoti numatytų programoje dėstyti dėstytojų skaičių pagal reikiamą kvalifikaciją, apibrėžtą Bendruosiuose Reikalavimuose.
- Plėsti krepšinio treniravimo mokslo literatūros biblioteką įsigyjant mokslinės ir metodinės literatūros, vaizdinės medžiagos ir pan. programai gavus akreditaciją.
- Plėsti moksliniams tyrimams reikalingos įrangos bazę, įsigyjant šiuolaikišką ir aktualių sporto mokslinių tyrimų kryptis atitinkančią techniką.

- Į studijų programos dėstyimo procesą integruoti modernius, kompleksinius studijų metodus, kurie skatintų kritinį studentų mąstymą ir užtikrintų magistro studijų programos metu siekiamų kompetencijų įgijimą.
- Siekiant atitikti magistro studijų programos koncepciją, siaurinti ir specializuoti numatomus studijų rezultatus, dėmesį kreipiant ne į kuo daugiau kompetencijų įgijimą, o kryptingą krepšinio treniravimo mokslo žinių suteikimą.
- Remiantis aiškiais ir objektyviais kriterijais vertinti stojančiųjų didelio meistriškumo sportininkų pasirošimą kokybiškai parengti ir apginti magistro baigiamąjį darbą.

IV. Apibendrinamasis įvertinimas

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Krepšinio treniravimo mokslas* vertinama neigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	1
2	Programos sandara	1
3	Personalas	1
4	Materialieji ištekliai	2
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	2
6	Programos vadyba	2
	Iš viso:	9

1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)

2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)

3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)

4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: Prof. Dr. Vilma Čingienė

Grupės nariai: Prof. Rūtenis Paulauskas

Tomas Pačėsas

Gabrielius Jakutis